

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmmma Totivs Theologiae S. Thomæ Aqvinatis, Doctoris Angelici Ordinis Prædicatorum

Secvndæ Secvndæ Partis Volumen Tertium

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Romae, 1619

Vtrum timor sit peccatum mortale? 3

urn:nbn:de:hbz:466:1-38803

mortis propter bonum. Sed ille qui se periculis mortis exponit, ut fugiat seruitutem, vel aliquid laboriosum, a timore vincitur: quod est fortitudini contrarium. Vnde Philosoph. * dicit in 3. Ethicor. quod mori fugientem inopiam, vel cupidinem, vel aliquid triste, non est fortis, sed magis timidi. Mollities est enim fugere laboriosa.

e. 7. circa
fn. to. 5.

1. 2. q. 45
art. 2.

Ad tertium dicendum, quod sicut supra * dictum est, sicut spes est principium audaciæ, ita timor est principium desperationis. Vnde sicut ad fortem qui vitur audacia moderatè, præexigitur spes, ita è conuerso, desperatio ex aliquo timore procedit. Non autem oportet quod qualibet desperatio procedat ex timore quolibet, sed ex eo qui est generis sui. Desperatio autem quæ opponitur spei, ad aliud genus refertur, scilicet ad res diuinas: timor autem qui opponitur fortitudini, pertinet ad pericula mortis. Vnde ratio non sequitur.

ARTIC. III.

Utrum timor sit peccatum mortale?

636

1. 2. q. 23
art. 1.

1. 2. q. 74
art. 4.

gl or. ib.
ex Isido.

AD tertium sic proceditur. Videtur, quod timor non sit peccatum mortale. Timor enim, ut supra dictum * est, est in irascibili, quæ est pars sensualitatis. Sed in sensualitate est tantum peccatum veniale, ut supra † habitum est. Ergo timor non est peccatum mortale.

¶ 2 Præterea, Omne peccatum mortale totaliter cor auertit à Deo. Hoc autem non facit timor: quia super illud iudic. 7. Qui formidolosus est, &c. dicit * gloss. quod timidus est qui primo aspectu ad congressum trepidat, non tamen toto corde terretur, sed reparari, & animari denuò potest. Ergo timor non est peccatum mortale.

¶ 3 Præterea, Peccatum mortale non solum retrahit à perfectione, sed etiam à præcepto. Sed timor non retrahit à præcepto, sed solum à perfectione: quia super illud Deut. 20. Quis est homo formidolosus, & corde pauido, &c. dicit * gloss. Docet non posse quem-

ibid.

quemquam professionem contemplationis, vel militiæ spiritualis accipere, qui adhuc nudari terrenis operibus pertimescit. Ergo timor non est peccatum mortale.

SED contra est, quòd pro solo peccato mortali debetur poena inferni, quæ tamen debetur timidis, secundum illud Apocal. 21. Timidis, & incredulis, & execratis, &c. pars erit in stagno ignis, & sulphuris, quod est mors secunda. Ergo timiditas est peccatum mortale.

RESPONDEO dicendum, quòd sicut supra dictum * est, timor peccatum est secundum quod est inordinatus, prout scilicet refugit quod non est secundum rationem refugiendum. Hæc autem inordinatio timoris quandoque quidem consistit in solo appetitu sensitivo, non superueniente consensu rationalis appetitus: & sic non potest esse peccatum mortale, sed solum veniale. Quandoque verò huiusmodi inordinatio timoris pertingit usque ad appetitum rationalem, qui dicitur voluntas, quæ ex libero arbitrio refugit aliquid non secundum rationem: & talis inordinatio timoris quandoque est peccatum mortale, quandoque veniale. Si enim aliquis propter timorem, quo refugit periculum mortis, vel quodcumque aliud temporale malum, sic dispositus est ut faciat aliquid prohibitum, vel prætermittat aliquid quod est præceptum in lege diuina: talis timor est peccatum mortale. Alioquin erit peccatum veniale.

ar. i. hu.
iis q.

Ad primum ergo dicendum, quòd ratio illa procedit de timore, secundum quod consistit in sensualitate.

Ad secundum dicendum, quòd etiam gloss. illa potest intelligi de timore in sensualitate existente. Vel potest melius dici, quòd ille toto corde terretur, cuius animum timor vincit irreparabiliter. Potest autem contingere quòd etiam si timor sit peccatum mortale, non tamen aliquis ita obstinatè terretur, quin persuasionibus reuocari possit: sicut quandoque aliquis

mortaliter peccans, concupiscentiæ consentiendo, reuocatur, ne opere impleat quod proposuit facere.

Ad tertium dicendum, quod gloss. illa loquitur de timore reuocante hominem à bono, quod non est de necessitate præcepti, sed de perfectione consilij. Talis autem timor non est peccatum mortale, sed quandoque veniale, quandoque etiam non est peccatum: putata, cum aliquis habet rationabilem causam timoris.

ARTIC. IV.

Vtrum timor excuset à peccato?

637

ar. 1. hu-
ius q.

AD quartum sic proceditur. Videtur, quod timor non excuset à peccato. Timor enim est peccatum, ut * dictum est. Sed peccatum non excusat à peccato, sed magis aggrauat ipsum. Ergo timor non excusat à peccato.

¶ 2. Præterea, Si aliquis timor excusat à peccato, maxime excusaret timor mortis, qui dicitur cadere in constantem virum. Sed hic timor non videtur excusare: quia cum mors ex necessitate imminet omnibus, non videtur esse timenda. Ergo timor non excusat à peccato.

¶ 3. Præterea, Omnis timor aut est mali temporalis, aut spiritualis. Sed timor mali spiritualis non potest excusare peccatum, quia non inducit ad peccandum, sed magis retrahit à peccato. Timor etiam mali temporalis non excusat à peccato: quia sicut Philof. * dicit in 3. Ethicor. inopiam non oportet timere, neque ægritudinem, neque quæcumque non à propria malitia procedunt. Ergo videtur quod timor nullo modo excuset à peccato.

c. 6. ante
med. 1. 5.

1. q. 1. ca.
Cõstat.

SED contra est, quod dicitur in * Decre. 1. quæst. 1. Vim passus & inuitus ab hæreticis ordinatus, colorem habet excusationis.

ar. 1. hu-
ius q.

RESPONDEO dicendum, quod sicut supra * dictum est, timor in tantum habet rationem peccati, in quantum est contra ordinem rationis. Ratio autem iudicat quædam mala esse magis alijs fugienda. Et ideo quicumque ut fugiat mala quæ secundum rationem sunt